

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inserate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravništvo je v Ptuj v gledališkem poslopju. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Štev. 20.

V Ptuj v nedeljo dne 4. oktobra 1903.

IV. letnik.

Proces Ornig proti Kalhbergu.

„Štajerc“ pred sodiščem“, tako se je zglasil svoj čas mariborški listič, in za njim so lajali bolj ali manj glasno drugi listi, a nam pa se je predbacivalo, da o celi stvari molčimo!

Razmotrivali cele stvari zares nismo, pač pa smo poročali nekoč o celej zadevi. Gospod Kalhberg je bil podolžil ptujskega župana, da je ta kot župan prid mesta Ptuja deželo — ogoljufal! Ko je to gospod Ornig zvedel, branil je svojo čast s tem, da je Kalhberga tožil. Ta pa se je ponudil, da bode svoje trditve dokazal. Nato so brez usmiljenja po svoji stari navadi pisali in napadali klerikalni lističi ptujskega župana, — češ da je ničvrednej, goljuf, prost kakor ptica pod nebom, vsak sme storiti ž njim, karkoli hoče.

Kmetje, nikakor nam ni tukaj za to, da bi koga zagovarjali, nikakor nočemo g. Orniga povzdigovati, ker se poštenost sama zagovarja, a pokazati hočemo zopet, kako podli, kako nesramni, kako brezsrčni so klerikalci.

Ornigu se niti pikica krivde ni dokazala, med tem, ko je bil Kalhberg obsojen pri ptujskem sodišču na 4 tedne zavora! Dne 30. p. m. se je ob sodba od mariborškega sodišča potrdila! Zakaj pa tega ne poročate, klerikalni lističi? Radi tega ne, ker nam ni za resnico, temveč samo za laž, za obrekovanje.

Kot mož poštenjak je stal Ornig vedno pred svetom — a vi pisunčki nesramnih dopisov, v kaki luči pa vi stojite sedaj? Gospodu Ornigu se je dalo sedaj zadoščenje, a ne od teh nesramnih časnikarjev, temveč od okrajnega in okrožnega sodišča! Kdo pa mu bode zacelil srčne rane, katere so mu vsekali

nesramni dopisunčki, kdo mu bode poravnal neizmerne duševne krivice, povzročene mu od nekaterih nesramnih lažnjivcev in od brezvestnih huj-skačev slovenske dohtarske, farške, pervaške fakinaže?

Seveda, ako bi bil Ornig Slovenec, ali vsaj slovenskega mišljenja, potem bi se bilo o vsej stvari od teh gospodov molčalo, a ker pa je Nemec, potem seveda je druga, potem mora biti kriv v očeh teh potepuhov, potem se mora metati blato po možu, ki ima stokrat več srca kot Nemec za slovensko ljudstvo, kakor pa vsi takozvani narodni voditeji tega v obče do dna poštenega ljudstva.

Kakor so z Ornigom postopali ti nesramneži, tako postopajo s vsakim, kateri noče trobiti v njih rog, tako preganjajo na Spodnjem Štajerskem vse Nemce in vse tiste, kateri so nemškega mišljenja. Ako se jim ne posreči najti med svojimi sobratci sovražnikov takega moža, potem pa se podajo, kako se je to zgodilo v Ptuj, glede g. Orniga na drugo stran, poiščejo si osebne sovražnike dotičnika med Nemci, in ako ga ti le samo sumničijo, potem jim je to že dovolj, ker tem možiceljnem je vsaki sum že dejstvo!

Nekateri Nemci so zares sumničili g. Orniga, a kdo je v resnici Kalhberga tako daleč gnal, to si lahko vsak sam na prstih prešteje, kateri ve, kako poštenega političnega mišljenja je bil v zadnjem času Kalhberg.

Gospodu Ornigu častitamo k njegovi sijajni zmagi, katero je itak ves svet pričakoval in ga prosimo, naj se nikakor ne pusti radi teh in enakih žalostnih skušenj od poti spraviti, po kateri je vedno do sedaj hodil v prid svojim mestjanom in v prid slovenskemu kmetu!

Iz deželnega in državnega zbora.

Kakor smo poročali v zadnjem listu, je bil dne 21. preteklega meseca štajerski deželni zbor odtvorjen. Mariborški listič na široko in dolgo opisuje, kar so vse storili za kmeta njegovi „vrli“ slovenski poslanci, nikakor pa ne poroča, da so stavili n e m š k i deželni poslanci skoraj izključno le take predloge, kateri so bili samo v prid kmetom napeljami.

Ali morda ni istina? Ali ni najprvi predlagal deželni poslanec gospod O r n i g, ptujski mestni župan nujnega predloga glede regulacije Pesnice? To seveda mariborški listič zamolči! Zamolčal je ravno tako, da so pred kratkim kmetje sami prosili gosp. Orniga, naj stavi ta predlog. Da se niso s to prošnjo obrnili na slovenske deželne poslance, je to umevno, ker ti moške k večjemu pridejo s kako prošnjo še le tedaj, ko jo je že kak Nemec izustil!

Srednje- in gornje-štajerski kmečki poslanci so stavili velevažni predlog glede od Ogrov zahtevanega novega plačila tičočega se avstrijskega sladkorja. Njih vodja baron Rokitanski je glede te stvari predložil resolucijo kmetijske centrale. Zopet so predlagali nemška ljudska stranka in veleposestniki o važni zadevi tičoč se pogodbe Avstrije z ogersko deželo, katera pač povzroča največ plačil našemu kmetu. Zopet je nujno predlagal nemški kmečki poslanec, da bi se dovolilo 200 tisoč kron deželne pomoči in da bi se podpirala štajerska vinoreja z različnimi sredstvi, posebno s prepovedjo prodaje umetnega vina, potem je zopet Nemec Zedlacher predlagal nujno podporo tičočo se škode, povzročene od povodnje itd.

Kaj, ali to ni nič? Ali niso ti predlogi tudi v prid spodnještajerskih kmetov? Tega vsega ne omeni klerikalni listič, ker mu ne ugaja! Seveda, da so potem tudi predlagali zares nekaj slovenski deželni poslanci, toda kdo ve, ako ne bi bili zopet prav po-

šteno molčali, ako jim ne bi bili pokazali zastopništvu ravno nasprotne narodnosti, kako silno je potrebno vsestranska pomoč, posebno kmetijstvu.

Državni zbor.

Malo kedaj pač imamo priložnost poročati, da se je v naši državni zbornici zares kaj doseglo, kar bi bilo v občini korist vseh narodov tostranske države polovice. Zadnje seje pa so vendar pokazale, da imajo vsaj nekateri poslanci dovolj srea za ljudstvo, ne le za tisto, katero jih je volilo, temveč tudi za ljudstvo v obče.

Kakor smo svoj čas poročali, se je bilo od ministrstva določilo, da bi bili morali vsi tisti, kateri so v letošnjem letu služili tretje leto svoje vojaščine radi Ogrov služiti še daljne 3 mesece. Potem takem ne bi bilo potrebno rekrutom poprej v vojaško suknjo kakor ob novem letu. Ta določba ministrstva se je sedaj preprečila.

Z prvim oktobrom smejo vsi tretjeletniki domov rekruti pa morajo nastopiti svojo službo.

Poročali so o tem tudi drugi listi v slovenskem jeziku, toda noben se ni zmenil za to, kdo da ima prav za prav zaslugo, da se je to doseglo.

Kmetje, vaši slovenski poslanci in klerikalci n i k d a r ! S pomočjo n e m š k e ljudske stranke se je doseglo, da se je v tem važnem slučaju pozval državni zbor in njen voditelj D e r s c h a t a je pa lahko ponosen na to, kar je dosegel!

Toraj — da rabimo klerikalni izraz — „toti ferdamani nemčurji in Nemci“ so zopet s svojim odločnim postopanjem obvarovali tisoče slovenskih kmečkih sinov pred daljno službo, med tem ko so zopet slovanski poslanci hoteli čas samo tratiti, med tem ko vaši poslanci, dragi kmetje, o tej za vas tako važni zadevi niti zinili niso.

Toraj s kratkim, da smejo vaši kmečki sinovi oktobra domov, da so pozvani vaši rekrutje pod orožje sedaj in ne v poznejšem, slabejšem času, to

K smrti obsojen in zopet oproščen.

(Dogodba iz Spodnjega Štajerskega.)

Dne 11. junija leta 1901 je bil v Mariboru, kakor smo svoj čas v našem listu poročali, neki Franc Bratuša iz Majšperga na Spodnjem Štajerskem obsojen k smrti in od cesarja pomiloščen v dosmrtno ječo, ker je pred porotnim sodiščem sam obstal, da je umoril svojo hčerko, povrh, da je nekatere njene telesne dele spekel in pojedel. Njegova žena je bila tedaj zaradi skrivde obsojena na 3 leta težke ječe.

Pred kratkem pa se je znašla njih hčerka, vsled česar sta bila Bratuša in njegova žena dne 17. p. m. v Mariboru oproščena.

Kako se je dogodila cela stvar, naj bode s sledečimi vsticami našim bralcem razjasnjeno.

Viničar Franc Bratuša, rojen leta 1861., je pred svojo naselitvo v Majšpergu bival v Sesteršu na griču, ki se razprostira nasproti tega kraja. Zanimivo za to dogodbo bode to dejstvo, da je zažgal njegov sin Franc nekoč pri igri domačo hišo. Tedaj je Bratuša svojega sina zato prav pošteno natepel.

Ob novem letu 1900 se je preselil Bratuša s svojimi v

Majšperg. Okoli velike noči leta 1900 je zažgala Bratuševa 12letna hčerka neki kostanj, ki je stal komaj 5 korakov od hiše oddaljen, v kateri je stanovala rodbina Bratuša. Deklica se je spominjala, kako je bil njen brat tepen, ko je zažgal hišo in je vsled strahu pred očetovo šibo pobegnila od hiše. Pri zasledovanju deklice so njeni sledovi peljali od domače hiše proč, a zopet v hišo nazaj, toda deklice nikjer ni bilo.

Bratuša je takoj naznanil c. kr. žandarmeriji, da ne more najti svoje hčerke, toda tudi vse iskanje od strani žandarjev je bilo brez uspeha. Nekaj mesecev po tem dogodku so našli v Špilfeldu mrtvo deklico približno iste starosti, kakor je bila Bratuševa hčerka. Bratuša je o tem čital v nekem časopisu in je radi tega pisal župniku v Špilfeld. Župnik mu je odgovoril, naj pride sam v Špilfeld, kar je Bratuša tudi storil. Pri njegovem prihodu je bila najdena deklica že pokopana, pač pa so shranili njeno obleko. Ko je Bratuša videl to obleko, je rekel, da je obleka njegove izginjene hčerke ter jo vzel s seboj v Majšperg.

Kmalu potem so obdolžili neko Holc v bližini Špilfelda, da je umorila svojo hčerko. Tedaj so deklico, katere obleko je Bratuša vzel s seboj, izkopali in dokazali, da ta ni bila Bratuševa hčerka, temveč hčerka imenovane Holc.

Nato je seveda žandarmerija prišla Bratuša, zakaj je odnesel v Špilfeldu ljudsko obleko. Bratuša se je izgovarjal

je zasluga zastopnikov našega velikega sosečkega naroda, med tem, ko so klerikalci — med te pač smete šteti vse vaše poslance — stali tej važni zadevi v nasprotju.

No, klerikalni časopisi, pa dokažite, da ni istina, povejte, kaj so vaši podrepaniki, kaj so Čehi, Slovenci i. t. d. nameravali!

Spodnje-štajerske novice.

Napredni kmetje gornje-radgonskega okraja.

Sprejmite tem potom od nas sicer malo pozno, a vendar sedaj naše najiskrenejše častitke, da ste zmagali pri volitvi v vaš okrajni zastop. Bog vas ohrani!

Več kmetov ptujske okolice. (Sledijo podpisi.)

Župnik Murkovič. Kakor smo svoj čas poročali, je bil župnik Murkovič od Sv. Barbare v Haložah pri ptujskem kazenskem sodišču obsojen na 100 Kron kazni in v vse stroške, ker je zmerjal (šimfal) Jožefa Krajnca in Terezijo Vidovič iz iste fare, ko sta prišla k njemu po denar, s katerim je „kaznoval“ po svoji lastni kazenski postavi. Murkovič je rekuriral, toda sodba ptujskega sodnika je bila dne 23. p. m. pri okrožnem sodišču v Mariboru potrjena. Barbačani, katere Vas je župnik Murkovič kaznoval, hajd k njemu po denar! Ako pa bode zmerjal, pa ž njim pred sodnika!

Mariborški klerikalci „delujejo“ neumorno v mariborskem okraju, toda nikakor ne v prid kmetov. Vrazličnih krajih mariborske okolice se prirejajo shodi, v katerih se brez uzmiljenja mlati po naprednjakih, in pri katerih nosilci črnih sukenj s svojimi pomagači, oderuški dohtarji, skoraj neverjetno postopajo s kmetom. Vsakemu pošteno mislečemu človeku se mora studiti od tega, kar se vse tukaj govori in o čem se delajo sklepi in se kujejo rezolucije. Gorostasne bedarije in laži se ponujajo od nekaterih govornikov zvestim poslušalcem, ubogim kmetom, in ti jim vse to morajo verjeti! Nemci se

stem, da je imela njegova hčerka ravno tako obleko. Potem so preiskali Bratušovo stanovanje in našli v nekem zaboju (kisti) skrito drugo obleko, katera je slišala najbrž izginjeni Johani Bratuša. Ta obleka je bila skoraj popolnoma napolnjena s posušeno k r v jo.

Ker je Bratuša označil tujo obleko kot lastnino njegove izginjene hčerke in se je v njegovem stanovanju našla tudi še druga k r v a v a dekliška obleka, bilo je sklepati, da se je pri izginu Johane Bratuša zgodil kak zločin, vsled česar je žandar Bratuša vklebil in ga odpeljal k občinskemu predstojniku dotične občine.

Pri občinskem predstojniku je Bratuša obstal, da je umoril svojo hčerko in je celo popolnoma natanko popisal, kako jo je umoril. Ko so ga vprašali, kje jo je umoril, je rekel, da se je to zgodilo v gozdu. Odpeljali so ga v gozd in ker tam ni vedel pokazati kraja, kamor je pokopal svojo umorjeno hčerko, silili so v njega, naj pove, kam je spravil njeno truplo. Nato je Bratuša izpovedal, da je deklico doma v peči sezgal, od nje celo par koscev spekel in te pečene kosce snedel.

Ko se je potem radi tega moral zagovarjati pred sodnikom in pozneje pred porotniki, je ravno isto izpovedal in se podolžil svojo ženo, da mu je pri njegovem zločinu pomagala.

dolžijo da so krivi, da se kmetom slabo godi, a to se pa nigdar ne pove, da nasprotujejo v državnem zboru vedno le slovenski poslanci, ako se od Nemcev stavi kak predlog v prid kmeta! Čudno je, da se pri takih zborovanjih nigdar noben naprednjak ne trpi, čudno, da nobenega naprednjaka ne pustijo, da bi poslušal njih govore in da bi povedal tudi svoje mnenje. Ako se že kateri oglasi, potem zavženejo tak krik in vik, da je joj in ga ne puste govoriti. In to gotovo že dovolj pove! Dne 26. julija se je vršil shod v Hočah, dne 2. avgusta v Rušah, dne 9. avgusta pri sv. Petru pri Mariboru in kakor se sliši pridejo drugi kraji v kratkem na vrsto. Smoter teh zborovanj je, da bi dobili klerikalci v pest občinske predstojnike mariborskega okraja in da bi stem dobili okrajni šolski svet in okrajni zastop pod svoj komando. Kako bode potem morali plesati kmetje mariborske okolice, to si lahko sami mislite! V teh zborovanjih se je trdilo, da propada kmečki stan in da je začel hirati, toda zakaj, tega ni nihče povedal. Reklo se je med drugim tudi, da v Kanci že ni več kmetov kakor dva. Vistini pa jih je blizu 20, toda istina je tudi, da imajo največja in najlepša posestva v tej občini duhovniki in klostri, in ta posestva so bila poprej kmečka last! Zakaj pa se to ne pove kmetom na zborovanju? In tako bi radi napravili tudi z drugimi kmeti in ž njihovimi kmetijami. Ako dobé prvaški dohtarčki in njih bratci, dolge črne suknje, mariborški okrajni zastop v roke, potem ne bodejo gospodarili z 15. procenti, temveč z 40 do 60!

Radi ukradene divjačine sta bila 22. p. m. zaprta brata Franc in Jakob Murko iz Pobreš pri Ptuj. Imenovana sta bila že poprej radi enakih prestopkov kaznovana.

Nesreča pri mariborskem mostu. Glede nesreče pri zadnji povodnji, katera se je zgodila pri mariborskem mostu in vsled katere sta zgubila dva mariborska policaja svoje življenje, poročali smo v zad-

V resnici pa je bila Bratuševa hčerka zares pobegnila od hiše svojih starišev, ker se je bala preveč bitja radi povzročenega ognja v kostanju tik hiše. Ker si ni upala domov, šla si je iskat službe in jo je tudi dobila pri neki posestnici v Sitežu, katera jo je sprejela kot pastirko. Ta posestnica jo je poslala kmalu domov po družinsko knjigo. Deklica je odšla in je hodila v bližini domačega kraja po gozdih, toda ni se upala na dom. Pri tej priložnosti so jo nekateri ljudje, ki so jo poznali, dne 11. majnika 1900 videli. Od tega časa je ni nihče več videl.

Bratuša pa je izpovedal, da je ravno na dan 11. maja leta 1900 umoril svojo hčerko, ker jo je našel v gozdu in da mu je deklica povedala, da si je prišla po družbinsko knjigo. Povedal je tudi, da je bila deklica popolnoma shujšana in od glada skoraj onemogla. Razlagal je, kako jo je prijel z obema rokama okolu vratu in jo tako zadušil. Ko je bila mrtva, pripovedoval je Bratuša sam, šel je domov in je vse povedal svoji ženi, katera mu je pomagala mrtvo deklico spraviti, ko je postal večer, na dom. Tam mu je pomagala, zopet po besedah Bratuša njegova žena pri razrezanju dekličnega trupla v pet večjih kosov, katere je potem vrgel v razkurjeno peč. Bratuša je potem o tem dogodku nadalje izpovedal, da je meso, katero je bilo v peči, jako lepo dišalo, vsled česar si je vzel en kos od noge svoje hčerke in ga snedel. K temu

njem listu, da je padel pri tej katastrofi tudi neki učenec iz mosta, da pa se je rešil in sicer še le pri Sv. Petru blizu Maribora s tem, da je splazil na neko drevo. Dotičnik, kateri je po jako čudnih dogodkih v tej noči vendarle ostal pri življenju, je neki Karl Zeliška in pripoveduje o groznem svojem doživljanju sledeče: On je bil dne 15. p. m. na zgornjem dravskem mostu, na tako zvani dravski brvi, kot sodelovalec nastavljen in je držal za policaja Lubša, kateri je pri tej priložnosti utonil, gorečo bakljo. Proti 8. uri zvečer je priplaval po grozno naraščeni in bučeči Dravi en del mosta, katerega je podrta povodenj v Marenbergu proti imenovani mariborški brvi. Policaj Lubša je dal takoj, ko je to zagledal, predpisano znamenje, a del marenberškega mosta je mirno odplaval pod mariborški most. Kakih 5 minut pozneje pa je pripravil večji del marenberškega mosta. Policaj Lubša je zakričal: „Most pride“. Sedaj je Zeliška dal s svojo baklo znamenje in je policaju zakričal „Bežimo“! Lupša mu pa vzame baklo iz rok in zakliče: „Prvega znamenja niso videli!“ in še je dal enkrat znamenje z baklo. Med tem je trčil marenberški most s tako silo ob pole (johe) mariborškega mosta, da sta padla oba toraj Zeliška in Lupša v Dravo. V kratkem času tako pripoveduje Zeliška, in sicer kakih par metrov od podrtega mosta, sem prišel na površje vode in tam se mi je posrečilo vloviti neko desko od mosta. S pomočjo te deske dobil sem v roke en del cevi razdretega mestnega vodotoka in njen leseni zaboj. Do mariborškega železnega mosta nisem mogel od strahu spraviti niti ne glasu iz mojega grla, a voda me je nesla vedno dalje. Moj položaj je bil, to si pač lahko vsakdo misli, jako neugoden, posebno pa še radi tega, ker je udrihal en del marenberškega mosta vedno v mojo desno nogo. Nato sem si malo oddahnil od straha in sem začel klicati pomoči. Toda vse zastonj, nihče me ni slišal, ker je Drava preveč bučala. Tako so me nesli valovi z zabojem vred, na

ga je pripravilo čitanje knjig, v katerih je bilo pisano, da divjaki jejo človeško meso.

Ker je toraj celi ta dogodek Bratuša sam obstal, in ker je njegov sin Franc tudi proti njemu izpovedal, bil je Bratuša dne 11. junija 1901 od mariborskih porotnikov spoznan krivega in je bil od sodnikov, kojih predsednik je bil Dr. Fohn obsojen k smrti na vislicah. Njegova žena je dobila 3 leta. Omeniti je treba, da so zdravniški zvedenci kosti, katere so se našle v peči Bratuša, pregledali, a, da nikakor (!) niso odločno izrekli svojega mnenja, jeli so bile najdene kosti človeške, ali od kake druge stvari. Zvedenci so celo odločno izrekli, da je mogoče, da so dotične kosti od kake živali.

Bratuša je bil pomiloščen, toraj je bil obsojen na do smrtno ječo in je služil svojo kazen v kaznilnici v Mariboru, med tem, ko je bila njegova žena v Lankovcu pri Köflachu zaprta.

Še le v tekočem letu se je obrnila cela stvar drugače.

Meseca julija so prijeli na Kranjskem neko deklico, ker se je klatila brez službe po deželi in so jo izročili sodnji v Novem Mestu, pred katerem se bode morala radi tatvine zagovarjati. Še le po dolgem laganju je povedala deklica svojo pravo ime, namreč da se piše — Johana Bratuša in da je iz Majšberga doma.

Konec sledi.

katerem sem jezde sedel, do takozvanega kraljevskega otoka. Tukaj se je obrnil imenovani zaboj in jaz sem bil zopet v valovih. Prišel sem zopet na površje vode in posrečilo se mi je, da sem dobil zopet zaboj. K sreči, da me je zanesla voda pol ure niže Sv. Petra na obrežje nekega otoka. Tam se mi je posrečilo, da sem splezal na neko drevo. Toda kmalu sem padel s tem drevesom zopet v vodo, ker je trčil neki hlod ob nje. Ko sem prišel s tem drevesom zopet na površje vode, zagledal sem drugo drevo in posrečilo se mi je, da sem je dosegel in splezal med njegove veje. Ravno je bila odbila ura pri sv. Petru 11. Med vejovjem tega drevesa sem prebil celo noč popolnoma moker do pol 6 ure zjutraj. Skoraj ves čas me je tresel mraz, jaz pa sem molil in klical pomoči. Drevo je stalo mirno na obrežju, med tem, ko se je voda pod njim sukala v groznih vrtulkih. Neki človek, kateri je šel morda ob 4 uri zjutraj po obrežju Drave in katerega sem klical na pomoč, me ni hotel uslišati, temveč mi je dal na mojo prošnjo nesramen odgovor, katerega niti ponavljati ne morem. Konečno je prišel in sicer proti pol 6 uri zjutraj sin nekega viničarja Stiperja blizu drevesa, na katerem sem bil jaz. Ta je šel po nekega Gartnerja, kateri prevažal v dotičnem kraju ljudi preko Drave in Gartner me je potem rešil z lastno smrtno nevarnostjo gotovega poguba. Ko so me prinesli v viničarijo Stiperja, — iti namreč nisem mogel — zgubil sem svojo zavest, k kateri sem še le drugi dan opoldan zopet prišel. Zeliška je tudi povedal, da razven njega in treh policajev ni bilo nikogar drugega na mostu.

Iz bolnišnice je odbežal. 19letnega Lukasa Cafuta iz Gruškovca so pripeljali zadnje dni v ptujsko bolnišnico, ker ni bil popolnoma pri zdravi pameti. Iz bolnišnice pa je Cafuta odbežal v mesto, kjer ga je policija prijela in zopet odvedla nazaj v bolnišnico.

Poročilo ptujskega sejma. Na svinjski sejmu dne 30. p. m. se je prignalo 615 svinj. Cene so bile jako dobre. Prihodnji živinski in svinjski sejem se bode vršil dne 7. oktobra.

Dopisi.

Iz Terbegojnc. Neki lažnjiv dopisnik celjske „žabe“ po imenu „Domovina“ nas je jako razburil, ker se je spravil nad dva možaka, katera nista marala za klerikalni golaž in za klerikalne srebrnjake in sta volila po svojem prepričanju može v okrajni zastop, o katerih lahko upamo, da bodejo zares za nas imeli srce. Ta dopisnik trobi v svojem lažljivem glasilu, da je manjkal propadli stranki le en glas. Kje pa je še druga dva pustil? Zakaj pa dotični dopisunček ni povedal, kako so se od strani klerikalcev in pravakov za vsaki glas ponujali denarji? Zakaj ni pristavil, koliko nagrade se je Janezu Vučina in Francu Poharu obljubilo. Tudi tega ni omenil, da so za 25 kron le enega dobili, še manj se je zmisllil tega, kako mirno so na ulici z Jožefom Muhičem ravnali. Jeli to njih mirno in resnično obnašanje in pošteno pisanje? Napredni kmet sodi njih sam! Plačilo bode

lažnjiv dopisnik lažnjive celjske „žabe“ že prejel. Sicer so ga klerikalci že itak nekako poplačali in to, ko so mu kupili na dan volitve par smrdljivih golažev. S tem plačilom se je močno mastil, čeravno je petek bil.

Od sv. Martina pot Wurmbergom. Čeprav nerad, vendar prisiljen, opozarjati nekatere klerikalce naše občine, da se ne bodejo več toliko brigali za naše osebe. Posebno opozarjam gospoda župnika Wharja, da nam ne bi drugih imen daval, ker smo naši itak zadovoljni, posebno ne našim gospodom predstojnikom. Vi gospod župnik nam pravite, da smo samo suroveži in nas dolžite, da pustimo gospodu Berengaru šnops točiti v šolskem poslopju. To ni res! Imenovano poslopje ni več šolsko poslopje, temveč je lastnina dotičnega. Vi Kristusov namestnik, ako ne znate druge pridige, kakor od Berenjarjeve štacune, potem je to že jako žalostno. Vi ste izrazili, seveda vse za našim hrbtom, da smo mi vzrok, da niste dobili šolskega poslopja v vaš kup. To ni resnica! Ako ne veste, kdo je temu vzrok, ga nam bodemo mi povedali. Vzrok je neki župnik sam, ki ni držal besede, kar se mu je naročilo. Stvar se je, kakor Vam je morda to najbrž znano, sodnijsko pokazala. Gospod župnik, vi tudi kaj radi udrihate na Štajercu, zakaj pa ga vendar tako radi berete? —

Naprednjaki.

Iz ptujske okolice. Dragi kmetje! Čas je, da enkrat sprevidimo in začnemo premišljevat, kako bi si kmetje stanje izboljšali: Kakšne so naše sedajne razmere, tega vam seveda ni treba razlagati, ker že vsaki sam to dobro čuti, da za nas skoraj ni mogoče najšjih časov, vsak že dovolj ve, kamor smo dospeli. Delo, nič kakor delo imamo, lahko bi rekel, noč in dan delo in kolikor pridelamo? Ob času dela ni ničesar, ki bi nas omiljeval ter nam rekel ubogi kmet koliko trpiš. Kako hitro pa prideljke spravimo v naše strambe, že se sliši daj kmet, in dati mora kmet, potem njemu kaj ostane ali pa ne. Plačila se miraj večajo in vedno več se jih nalaga na kmečke rame, reče se, naj pa kmet plačuje, saj on pripravlja, ima! On dobavlja vse zastonj! O bedaste besede! Toda mi jim ne zamerimo! Saj vemo, da tako leki ljudje govorijo, kateri imajo lepe, bele, gladke kmečke, kateri se nigdar ne potijo od dela, kateri niti ne trepečejo pred pretečimi oblaki. Toda, da se nam kmetom v drugem oziru krivica. Za vse, kar si kmet privoščil po trudapolnem delu, za vse to se zavida, vse to se mu oponaša. Kmet bi moral biti po mnenju teh ljudi vedno pri delu, ostati bi moral vedno zabit in životariti v duševni temi, da se ložje ž njim ravna. Kjer nikogar nočem žaliti, menim samo, da pač vsak kmet pozna dotične ljudi, kateri so nam protivniki in to v vsakem oziru. Imenoma so se že dovolj dostikrat v našem „Štajercu,“ kmetje ubogajmo ta list in boljše bode za nas. Kmetje, ostanimo si eden drugemu prijatelji, držimo skupaj in pomagano nam bode in napredovali bodemo. Vidimo in moramo po zdravi pameti soditi, da to več ne sme iti naprej. Prisiljeni smo, da si za-

čnemo sami pomagati, vsaki hujskariji pa obrnimo hrbet. Kedaj se nam kakšne volitve približujejo, premislimo si sami po zdravi pameti kogar bomo volili, saj ni res, da nebi našli iz med nas kmetov ljudi, katere bi smatrali kot sposobne zastopnike kmečkega stanu, bodi si v deželnem ali državnem zboru, bodi si v občinskem ali okrajnem zastopu. Kdor pa vendar pozna kmečke razmere bolj, kakor kmet sam? Kdor bode kmeta boljše zagovarjal, kakor kmet sam? Ne zanašajmo se na gospodo, naj že bode ona tako učena, naj bode dohtarskega ali duhovskega stanu, ona ima svoj stan bolj pred očmi, kakor kmečki. Dohtar drži z dohtarjem, pop z popom ali pa z dohtarjem, zakaj pa nebi kmet s kmetom držal? Naši dosedajni voditelji vedno in vedno samo vpijejo od neke slovenščine, pa saj nam je nihče ne jemlje. Saj smo in ostanemo Slovenci, kdor še pa več zna kakor slovenski, vè sam koliko njemu to koristi. Saj ne bi nekateri gospodje iz naše sredine gotovo nigdar lepih sukenj nosili in lahkega življenja imeli, ako bi vendar bili samo pri pouku v svojem maternem, toraj slovenskem jeziku ostali in se ne bi bili učili nemščine. Slovensko šolo imamo skoraj v vsakem kraju, a vendar se sliši od nekaterih gospodov, da še jih hočejo bolj slovenske imeti, mi pa, ki plačujemo za naše šole, pač tudi lahko zahtevamo, da se naša deca še drugega jezika uči, katerega bode v življenju krvavo rabila. Ako hočem svojega otroka iz ljudske šole v srednjo šolo spraviti, moram ga poprej poslati v mestne ljudske šole, ker drugače navadno ne more v njih napredovati, ker ne zna drugega deželnega jezika. Oglejmo si krasne šolske palače na deželi, katere so nas toliko veljale. Vsega plačila pa se nebi nikakor bali, nikakor nas ne bi grivalo, ako smo morali odšteti za šole tisočake in tisočake, samo ako bi imeli od njih za našo deco dovolj uspeha. Nikakor nočem dolžiti našega vrlega učiteljstva, ker ti gospodje morajo podučevati, kar se jim od višje oblasti zaukaže. Ali mislite, da se nebi dal ta slab naš položaj za nas izboljšati? Pač, kar na enkrat bode, ako bodemo kmetom iz naše sredine bolj zaupali, kakor pa našim dohtarjem in našim farjem! In to se bode samo le tedaj zgodilo, ako se bodemo oklenili naprednega gesla, in naprednih časopisov. Mi kmetje na Spodnjem Štajerskem imamo prav izvrsten list za nas in to je naš „Štajerc“, oh, da bi ga vendar hoteli vsi prebirati, vsi naročevati in vsi tudi njegove nam zares dobro namenjene nasvete ubogati. Potem bode boljše za nas, kar Vam Vi kmetje najjiskrenejši želi: napredni Vaš sobrat.

Iz Laškega. Dne 13. p. m. smo mi naprednjaki pokopali naš konzum. S konzumom nas je bil osrečil tisti znani kaplan Melhijor Zorko, kateri nam je pri ustanovitvi tega društva cele kupe sreče obetal, katere pa ni bilo nikakor v tem podjetju. Nekako klaverno se je odtvoril omenjenega dneva občni shod tega društva. Glavno besedo je seveda imel tisti znani g. Pelc iz Ljubljane, katerega konzumi najbrž kaj dobro redijo. Na njegovi desni strani je stal tisti znani mlinar, pek — o pardon

„kšeftführer“ Zorko, kateri je bil uže pri krstu konzuma toraj pri ustanovitvi navzoč. Zorko je bil koj od začetka „kšeftführer“ tega klerikalnega društva, toda prejšnji načelnik Plavšek ga je poslal zopet — v mlin. Ko je pred dobrim pol letom prišel na zapoved g. Goriška in Pelca nepričakovano zopet v konsum nazaj, bil je jako suh, sedaj pa se je tudi on kaj dobro podredil. Ako bi bil konsum še delj časa obstal, ne vem ako ne bi bile postale štacunske vrata pre majhne. Njegova navada je, da se nikakor ljubeznjivo ne obnaša proti kmetom, kar mu je pri tem shodu tudi član Pikl očital. Konec tega je bil, da začne Zorko Pikelna vun pobiti. Ker pa ni bilo na tem shodu nobenega policaja, prevzel je njegov posel tisti znani Urbajs v Dobru. To je tisti gospodek, kateri je hodil za g. kaplana z žaklom po fari. Ta je toraj prevzel težko delo, da je Pikelna ven spravil. Srečna občina sv. Krištofa, katera imaš — dva policaja. Ko je imenovani Urbajs hodil, kakor omenjeno po berji, je nas kmete neizrečeno nadlegoval. Razun pšenice še je zmiraj zahteval jajec, pradiiva in drugih reči. Kakor je bil tedaj „obman“ kaplanovih prosilcev, tako je bil sedaj „obman“ konzuma. Sicer pa Urbajs, kaj rad pri vsaki mu le dani priložnosti zmerja o teržanih. Urbajs, zakaj pa tako rad jemleš za mleko groše in kronice tržanov? To ti pišen, ljubi „Štajerc“, da bodeš zopet kaj od nas zvedel. Bog te živi „Štajerc.“

Kmečka kri.

Okrajni zastop Gornje Radgone. Ker od klerikalne strani ni miru glede volitev, katere so se vršile pred kratkem v ta okrajni zastop in ker se trosijo okoli vsakovrstne laži, hočem sedaj jaz, kateri sem se za te volitve jako vestno briga, čeprav nisem bil volilec in me tudi nihče volil ni, spregovoriti par besed, za kojih istinitost jamčim. Pisal sem, da se trosijo okoli vsakovrstne laži, toda nikakor ne od tebe „Štajerc“, temveč od nazadnjaških časopisov. Na nesramen način se je napadal in se še napada vedno in vedno gospod Vračko, predbacivalo se mu je, da se je on potezoval na vse kripelje, da bi bil zopet izvoljen. To ni res! Vračko se za vso agitacijo niti briga ni. Vsakdor pač lahko sam sprevidi, da je tudi grozovita laž, da bi se bili od napredne stranke glasovi kupovali, kupovali pa so se od nasprotne, toraj klerikalne stranke. Iz gotovega vira vem, da je začel ljudstvo pripravljati za volitve v okrajni zastop Gornje Radgone najprej Leo Kreft in to stem, da so se prirejale popitnice. Potem je duhovščina nastopala in odrinila Krefta, in spravil se je skupaj neki volilni fond. Koliko denarja so dobili v njega, tega nikakor ne morem povedati, a nekateri govorijo od 200 goldinarjev, drugi še od več. Sledeča dejstva pa lahko dokažem vsakomur. Nasprotni zaupni možje — komitè bi jih imenoval — so ponudili občinskemu predstojniku Puherju v Bigovcih dva zlata po 10 kron, občinskemu predstojniku Kürbusu 25 K v srebru, občinskemu predstojniku Vočini iz Terbegove so ponudili, naj si iz nekega tamošnjega gozda poišče eno najlepše drevo in je za se porabi, volilcu Križa-

niču eno štirsko jabolčnice in povrh še denaja. Kaj so drugi volilci dobili, kateri so prej vedno držali za napredno stranko, mi do sedaj ni znano. Kar se tiče volitve, je bilo na napredni strani 25, na nasprotni 23 volilcev. Toraj dva naprednjaka več! Nazadnjaški časopisi trdijo, da so imeli naprednjaki samo 1 glas več. Toraj zopet lažejo! Zato so na nesramen način napadli naprednega volilca Muhiča iz Terbegove. Muhič je miren, misleč človek, on ima v Terbegovcih sicer malo posestvo, a vendar je jako lepo in v izvrstnem redu. Ker nima dolgo, se ne pusti seveda od nikogar komandirati. Bil je več let občinski predstojnik. Vučina, mu je naročil naj se drži Vračka, rekoč Vučini, da je spoznal on Vračka kot poštenjaka. Laž je toraj, da bi se bil Muhič v zadnjem trenutku pregovoril od naprednih volilcev za naprednjaško stranko, ali pa se celo dal od koga podkupiti. Kako daleč je prišla klerikalna hujskarija in kako nesramno so ogrdili nasprotniki Muhiča, naj dokaže to dejstvo, da Muhičeva žena ni dobila za svojo kravo od nekega klerikalčeka niti ne bika, češ, da ni vredna krava volilca, kateri je volil po svojem prepričanju, niti ne bika, kojega posestnik je klerikalen volilec. Kar se tiče drugih razmer glede volitve, so bili volilci od Sv. Jurija skoraj vedno proti napredni stranki, čeprav so, dokler je gospodaril naprednjak Vračko, vse, karkoli so hoteli, tudi dosegli, na primer nove ceste, podpore itd. Krivi temu nasprotstvu so bili tamošnji občinski predstojniki, kojih pamet navadno ni bila prevelika, izvzemši občan Galušek in Trbegovce. Ta kraj je imel pred večimi leti tudi v svoji sredini okrajnega načelnika Kotzmuta in ga ni nihče sovražil, on sam pa se je sprl z deželnim odborom in se mu je necega dne vodstvo odvzelo. Potem se je izvolil g. dr. Gorički in seveda zopet s pomočjo kraja Sv. Jurija. Ko je bilo treba spet voliti, je bil zopet Gorički izvoljen in sicer je k temu g. Vračko mnogo pomagal. In kaj se je zgodilo? Gorički je po preteku enega leta sam rad odstopil. On je bil toraj samo 4 in pol leta načelnik. Ti gospodje so si toraj pač sami krivi in nihče jih ni s silo odstranil. Potem še le, toraj v letu 1900 je bil Vračko izvoljen in sicer na izrečno željo zgornjega dela celega okraja in naše murske doline. Tudi tedaj so bili St. Jurčani nasproti, čeprav sami več niso vedeli, koga bi volili. Pač vsakdor se mora čuditi, da ni mogel nobeden okrajni načelnik (izvzemši Vračka) nikakor delj časa obstati, kakor tri, k večjemu šest let na načelnikovem prostoru. Kakor sem zvedel iz zanebljivega vira, sklenila sta Gorički in pater Šlander z našimi naprednjaki pred par leti mir, zakaj vendar ta dva ne poskrbita za to, da nas puste klerikalni listi pri miru, kako to, da ne zabranita toliko od teh listov povzročene krivice? Goričkemu bi bilo to pri „Domovini“, Šlandru pri „Gospodarju“ jako lahko. To ti pišem, dragi „Štajerc“, priobči celo stvar, ako se ti vidi, vedi pa, da si nam kmetom, v našem okraju stokrat ljubši, kakor pa „celjska žaba“ in „Fihpos“ s svojim očetom vred, ker si zopet glede naših okrajnih volitev, pokazal, da govoriš resnico, med tem, ko je bil vsak dopis iz našega okraja v

Kaj menovanih klerikalnih cunjah poln laži, poln krivičnega napadanja naših poštenih naprednih mož!

Iz Črešnjic v konjiškem okraji. Žalostne šolske razmere. Na tej enorazredni šoli je bila v tekočem letu dvakrat služba šolovodja razpisana, a ni se udeležilo, da se niti eden prosilec ni oglasil. Edino novo šolsko poslopje od leta 1895 je več ali manj redno, postavljeno po normalnem načrtu, in to je vse, drugo pa toliko pomanjkljivo in zapuščeno, da je joj! za učitelja, ki se neprevidno da tukaj nastaviti. Na tej šoli ni šolskega vrta, ne drevesnice, ne prostora za šolovadbo, tudi ne drvarnice in nobenega vodnjaka! Šola, mesar in trgovec pa dve uri hoda v Vojniku, eno uro daleč je na hrib hoditi. Šolske zemlje je tik ob šoli in miroporodkom proti jugu le 40 metrov, vendar je 600 metrov postavno predpisanih. Poprej je bilo vsaj okoli 70 metrov, a letos je tamošnji župnik Fr. Ogrizek trdil, da je od tega vrta še nekaj njegove zemlje, zato je nalašč poklical zemljemerca, ki mu je to tudi odmeril. Seveda tega je gospodu še bilo potrebno, ker ima kot veleposestnik toliko vrta, da mu še od tistega neobdelanega ostaja! — Na severni in izhodni strani pa je od šolskega zidu dober meter šolske zemlje, potem je že vse farovško, o joj! Ker drvarnice ni, se drva shranjujejo v klet, v katerej seveda sveža ostanejo. Voziti pa se morejo po farovškeji zemlji okoli šole h kleti. Toraj okoli zidovja župnik gospodar! Razumnemu zastaviti! Ko se je ondotna šola stavila in se je k temu prostor iskal, je velečastito knezoškofijstvo iz Marijane prošnjo odbilo in odredilo, da se sme od župniškega zemljišča toliko odmeriti, kolikor je za stavbo šole, vrta itd. res potrebno. To je bilo gospodu prav. Zemlje je bilo dovolj na razpolago, pa kaj namaga, ko ima pa župnik svojo postavbo, svojo glavo na svoj nos. Krajni šolski svet pa mu vse da veljati; potrebiti bi tudi v ogenj ali v vodo za njim skočil! Daljnjemu šolovodja pa se menda tudi ni za to potegoval, misleč, da itak skoro od tamkaj odide. A to je ustanovsko, dočim nekteri tovariši celo svoje novce uporabijo, da sebi in naslednikom stanje zboljšajo. Tik pred šolsko kuhinjo je še farovška greda, v kateri pa — stranišče mežnarije, katero ob sebi razpolaga zlasti v vročini neprijetno in škodljivo deluje. Pa se lahko prestavi, pa zakaj bi se to storilo, če je za gorskega učitelja vse dobro. — Kako hudo je za šolovodja, da nima vode pri šoli. Zavžati mora nezdravo, nepokrito, na prostem stoječo jazo, ki je v deževnem vremenu celo kalna in neuporabljiva. In si to vodo mora od daleč po ilovični poti nositi, ker je zlasti po zimi težavno in stane mnogo za nošo. Nihče pa naj ne sodi, da so temu šolske oblasti krive, nikakor ne, temveč kriv je sam edini mogočni zapovednik kraj. šol. sveta župnik Franc Ogrizek! Vsi trije gg. okrajni glavarji od leta 1895 sem so ukaze dajali, in krajni šolski svet je bil že pripravljen to storiti, tembolj, ker bi tudi sosedu kamenje in les brezplačno dostavila in toraj veliko manj stalo, nego se misli in s tem bi se varjala, zlasti pa, ker bi se tudi enostavno brez

sesalke ali pumpe napravil, kakor take druge šole imajo, a vse zastoj! Modri župnik ima celo kopico protivzrokov pripravljenih in drugi mu dajo vse veljati in tako ostane vedno brez vodnjaka. Enako težko stane učitelja radi pošte, mesa itd. Dvakrat na teden mora vendar poslati, vsaka hoja pa pride razun drugega najmanj na 50 do 60 vin., katere si pa pot ali potovka krvavo zasluži, in še se jih mora po celi okolici iskati in prositi, da bi zraven lahko obupal, ker si vsi tisti, ki so od Ogrizeka odvisni, ne upajo ničesar storiti, sicer „quos ego“! Na leto stane šolovodja ta noša 60 do 70 kron, večkrat mora po nujno pošto dvakrat zaporedoma poslati. A krajni šolski svet mu ničesar ne odškoduje, v nasprotnem on raji molči. Vrh tega je šola v III. plačilnem razredu, to je, učitelj ima 200 K na leto manj plačila nego v krajih, kjer imajo šole vse pri rokah brez navedenih, izvanrednih stroškov. To naj služi skupno vsem radovednim v odgovor, ker je dolžnost pravično odgovoriti in nikogar zapeljati — a pretežko posameznim odgovarjati. Kdor ne verjame, se naj pa prepriča. Ako bi se župnik Franc Ogrizek morebiti zopet ožunačil, v katerem koli časniku ali po svoji čudni navadi na leci, kamor le sveto evangelje spada, vse obrniti, zviti in vtajiti, tedaj pa naj malo počaka, da zve on in daljni svet, kaj sedaj njegovi župljani govorijo, ker njim je toča 13. avgusta t. l. tako hudo potolkla, kakor še nihče tega tamkaj ne pomni. Kaj čudo, da je tudi po vinogradih toliko pobožnega, mirnega, odkritosrčnega itd. župnika neusmiljeno klestila.

Adamič.

Šmarjeta pri Telenbergu. V smislu § 19. tisk. zak. zahtevam, da sprejmete glede dopisa v 18. št. „Štajerca“: „Ni res, da je moral bivši organist, po domače L., radi župnika in klučarja Plešarja opustiti vodstvo cerkvenega petja in orgljanja; res pa, da je sam odstopil prostovoljno, izgovarjajoč se on in njegova žena, da več ne vidi not. Ni res, da mu je župnik Mažir dal za zadnje leto kot popotnici 4 gl. kot „Abfertigung“; res pa je, da je pred pričami in proti od njega lastnoročno podpisani pobotnici sprejel za pol leta 1902. kot sistirano plačo iz cerkvenega premoženja 9 K 88 vin.; od ustanov se mu ni smelo ničesar izplačati, ker pri nobeni ni hotel ogljati ali peti in je drugo polletje orgljanje in petje že redno oskrbljeval Pavel Kumer. — Šmarjeta pri Telenbergu 15. sept. 1902 — Franc Mažir, župnik. (Opomba uredništva! Kaj ne kmetje, to je fina poprava? Pisana v letu 1902 v jako fini slovenščini! Ako je trditev župnika resnična, bode pokazalo prihodnje poročilo našega g. dopisnika! Z Bogom g. župnik Mažir.)

Razne stvari.

Štajerski deželni zbor je bil dne 30. p. m. zopet odprt.

Armado povelje presvitlega cesarja. Dne 16. p. m. je dal presvitli cesar v Chlopyju (Galicija) sledeče armado povelje: „Važni državni opravki so me

zamudili ravno v istem času, katerega bi bil rad porabil, da bi se bil vdeležil velikih vaj (manevrov) 7. in 12. vojnega oddelka. Ker pa sem cesarsko in kraljevsko visokost generala kavalerije nadvojvoda Franca Ferdinanda pooblastil, da je mene pri teh vajah zastopal, dobival sem od njega vsak čas poročila v preteku vaj. Imel sem po teh poročilih pričakovano zadostitev, da sem zvedel od njegove cesarske in kraljevske visokosti le hvalo in pripoznanje, tičoč se celega stanja in nastopanja obojnih čet moje vojske, kakor tudi večjih oddelkov ogrskih domobrancev, kateri so se vdeležili teh vaj. Ko sem se vdeležil večjih vaj jezdecev (kavalerije) v Galiciji, dana mi je bila priložnost, da sem se v novič lahko opoučljivem načrtu, vodstvu in izvajanju vaj, kakor tudi o izvrstnem stanju in veliki zmožnosti vseh krdel, katere so se teh vaj vdeležile prepričal. Tem bolj, ko je moja dobra sodba glede vojaške vrednosti in brezpogojne udanosti tičoč se službe, glede složnega delovanja vseh delov moje cele vojne utemeljena, tembolj se moram in hočem njenih uvedenih uredb, katere so se izkazale kot dobre, držati. Moja vojska — koje izvrstna sestava bi se lahko od enostranskih prizadevanj med tem ko se nebi jemalo v poštrev kako visoke naloge ima za blagor obeh delov monarhije izpolniti, razrahljala — naj posebno to ve, da se nikdar ne odrečem pravic in oblasti, katere so njegovemu najvišjemu poveljniku zajamčene. Skupna in enotna, kakor je, naj ostane moja vojska kot velika moč v obrambo avstro-ogerske monarhije proti vsakemu sovražniku. Zvesto svoji prisegi, bode vse moje vojaštvo stopalo po potu resnega izpolnjevanja svoje dolžnosti, napolnjeno od istega duha složnosti in harmonije, kateri spoštuje to, kar je lasten znak vsakega naroda, kateri vsako nasprotje rastopi, med tem ko posebne prednosti vsakega narodnega plemena v blagor velike celote porabi. — Chlopy dne 16. septembra 1903. Franc Josip I. r. — To armadno povelje je velik znak ljubezni napram vsem narodom, presvitlega našega cesarja, kateri je vsikdar le vsem najboljše želel. Vsak, kdor zahteva, da bi se odstranil nemški poveljni jezik iz naše armade, vsak tak ravna proti cesarski želji. Ali morda ne svita tudi iz tega povelja cesarjeva izrečna želja, kar vedno poudarjamo, — namreč: mir med narodi? In kdo ga kali? Kalijo ga vsaj pri nas viri vse zmotnjave med ljudstvom: klerikalni hujskači in pa prvaški dohtarki oderuhi. Tem ni nič sveto, niti cesar, niti ne njegove želje.

Kdor hoče v Ameriko naj pazi, da se ne bode vsedel goljufivim agentom na limanice. Kakor javi ministerstvo, se bodejo za rudokope v Mehiki uže v kratkem času nabirali po našem cesarstvu, seve najbolj po naših krajih, delavci. Pazite pri takem vabilu, saj tudi v Ameriki ni vse zlato, kar se sveti; sploh pa, kdor hoče kako tako pogodbo skleniti, naj pazi, da se bode uradno potrdila, toraj legalizirala in se v njej odločno določilo potrebno osebno varstvo. Notranje ministerstvo na Dunaju je izreklo, da rado

posreduje v tej stvari in da bode dalo na vprašanje strank takoj dovoljna pojasnila, da stem zabrani brezvestno izkoriščevanje našega ljudstva od nekaterih agentov. Sploh pa svetujemo vsakomur, da raji ostane doma. Posebno na Štajerskem, Koroškem in Krajnskem se ni treba nikomur bati, da bi stradal, ako ima veselje do dela.

Nekaj o novem papežu Piju X. Zanimive podrobnosti iz življenja novega papeža so v zadnjem času nekateri listi priobčili. Tako poroča nekemu nemškemu listu njegov rimski dopisnik sledeče: „Pij X. vstane zelo zgodaj. Ako pride njegov kamerni sluga po 5 uri zjutraj v papeževo spalnico, najde papeža že vedno v naslonjaču moliti brevir. Ob 6 uri služi papež mašo v posebnej za njega prirejeni kapelici. Papeževa maša, pri kateri streže njegov tajnik, traja blizu pol ure. Po maši moli papež kleče zahvalno molitev. Potem gre k zajuterku, ki obstoji iz kave, iz prepečenca in surovega masla. Ako ni prevročje, se gre po zajuterku sprehajati po senčnatem vatikanskem vrtu in sicer s tajnim kamornikom in poveljnikom nobelgarde. Zjutrajni sprehod ne traja nikoli nad eno uro. Potem gre papež v svoje zasebne dvorane, da sprejme in reši pošto, kar traja vsaki dan dalje časa, ker je papež jako natančen. Potem sprejme poročila in državnega tajnika, nekakega ministra zunanjih zadev, da poroča zadnji o zadevah med Vatikanom in tujimi vladami. Potem se pričnejo razne avdijence. Najbolj utrudijo papeža posebne avdijence. Vsak dan namreč sprejme razne škofe, opate, prelate, poslanike itd. Kmalu po prvi uri popoldan gre papež k obedu. Po obedu papež počiva v svoji spalnici dobro uro. Potem čita dalje brevir ter drugače čas porabi. Ob 6 uri zvečer gre papež v spremstvu dveh monsignorov na prekrasnen hodnik v tretjem nadstropju, kjer ga že pričakujejo ugledni domačini in tujci, da mu poljubijo prstan. Nekaj časa se z njimi razgovarja. Potem se postavi k vsakemu vходу orožnik, a papež se sprehaja in razgovarja s svojim spremljevalcem. Pri tem mu kroži oko po celem čarobnem Rimu. Ob 9 uri zvečer večerja, potem zmoli brevir, a končno pregleda še razne časopise. Ob pol 11 uri je papež že v postelji.

Nove smodke (cigare). Z prvim oktobrom t. l. so prišle nove smodke v promet in sicer imajo ime „Rosita“. Vsaka velja 8 vinarjev, 100 komadov 7 K 20 vin. Kot specialitete se prodajajo od tega dneva smodke z imenom „Delicias“ in sicer škatljica s 5 komadi za 60 vinarjev.

71 vojaških samomorov. Kakor javlja pred kratkim izdano poročilo o zdravstvenem in dušnem položaju naših vojakov, si je v naši avstrijski armadi v mesecu dec. leta 1902 — 35, v januarja leta 1903 pa 36 vojakov končalo svoje življenje. Toraj smo imeli v 2 mesecih 71 vojaških samomorov v naši državi; zares jako tužno poročilo. Kdo je pač temu kriv?

1000 let ječe po nedolžnem. Skoraj neverjetno, a vendar resnično. — V poročilu uradnega glasila „Avstrijska statistika“ je bilo v letu 1899 nič manje, kakor 11 tisoč 165 oseb 8 dni,

385 oseb vsaka do 14 dni, 3229 oseb vsaka blizu mesec, od 1294 vsaka po dva meseca in nad 2 meseca 617 oseb po nedolžnem zaprtih. Ako zračuniš ampaj ves ta čas, dobiš več kakor 1000 let ječe po dolžnem in to v enem letu. Ako izračuniš, da bi služila bila vsaka teh oseb med tem, ko je morala "vzeti" vsak dan samo eno krono, potem se je povračilo od sodnij v tem letu ljudstvu 600 tisoč kronode.

Zunanje novice.

Zver v človeški podobi. Na otoku Šahalin v Sibiriji je v prognastvu živečega kmeta Kaserskega videla njegova žena, da je pomoril že celo vrsto ljudi in ž njimi krmil svinje. Pri preiskavi so našli njegovem stanovanju dve steklenici človeške masti, katero si je mazal črevlje. Zverinski morilec je vrnodušno priznal, da mu nobena pijača bolje ne stane, kot človeška kri. Števila umorjenih si ni zapomnil, ker je moril, kjerkoli se mu je ponudila prilika.

Prepelice je deževalo. Nad mestom Vel. Bečke se je te dni odtrgal oblak. Ljudje v hišah so rekali, da je med silnim dežem neprestano nekaj takega kapalo na strehe. Po dežju so bile ulice skoro pokrite s prepelicami. Močni dež je trumo prepelice, ki so se vračale na jng, zalotil ter jih zmočil, tako da niso mogle več leteti, temveč so popadale z višine in se pobile. Nekateri so ta „božji blagoslov“ uporabili v koše, da si priskrbe pečenko.

Zaspan ropar. Neki pariški policaj je našel v revoredu slabo oblečenega moža, ki je bil zaspal pri čitanju dveh izrezkov iz časopisov. Policaj mu je dal previdno izrezke iz roke ter videl, da se je tam skrivaval neki ponesrečen roparski napad. Brez prevelikega zburjenja je položil policaj spečemu roko na ramo in ga zbudil z besedami: „V imenu postave.“ In on se zmotil. Potepuh mu je priznal, da je on ropar, ki iščejo. Zanimalo ga je branje o njegovem zločinu. Pri branju dotičnega poročila pa je zaspal.

Gospodarske stvari.

Glogov belin. V nekterih letih se prikažejo na naših jablanah in češpljah (slivah) v velikanskem številu zelo požrešne, bledodlakave, rujavo in črno gaste gosenice tega znanega metulja ter popasejo objedó drevje časih do golega. Očitno nam je, da uničijo na tak način samo letošnjega pridelka, ampak oslabijo s tem tudi drevje močno. Po noči, v slabem vremenu, in časih tudi ob veliki solnčni vročini se drže gosenice v velikih družbah med listjem, tako da nekako mrežasto prepredle; ves ostali čas so razkropljene po vsem vrhu, kjer neprenehoma. Meseca maja ali junija se izpremenijo gosenice v svetle, zelenkastorumené bube, ki so privezane z obnimi nitkami ob vejicah. Še meseca junija pride na dan metulj, ki odloži svoja mnogoštevilna jaja. Jajčica goso drugo poleg drugega, in sicer

po največ na spodnjo stran lista. V teku poletja se izvale iz jajčic goseničice, ki oklestijo najbližnje liste do rečlja popolnoma, ostanejo pa čisto mičkene in se poskrijejo pred zimo v družbah v gnezda, ktera so si spredle iz posameznih ali iz nekaj suhih listov. To so takozvana mala goseničja gnezda, ki ostanejo na drevju, ko je obletelo listje. Kakor hitro se začnejo odpirati spomladi listni in cvetni popi, zapustijo goseničice svoja prozimovališča in strežejo svojemu gladnemu žolodcu s tem, da obirajo listje skoro nepretrgoma; drevje postaja golo, gosenice pa naglo rasto. Ako hočemo tega škodljivca z uspehom zatirati, moramo omenjena mala goseničja gnezda odrezati po zimi z drevesnimi škarjami, nasajenimi na dolgi palici. Tega pa ne bodemo storili le na sadnem drevju, ampak na vsak način tudi na glogu in trnoljici (na belem in črnem trnu), ako se nahajata v obližju. Gnezda je treba sežgati. Zadnjega dela ne smemo nikdar opuščati; kajti iz gnezd, ki so ostala na tleh, izlezejo spomladi tudi goseničice in se spravijo nad drevje. — Jajčica na listju sicer lahko zmastiš na pritličnem drevju. Na visokodebelnem pa bi imelo to ravno tako malo uspeha, kakor zatiranje gosenic v njenih poletnih gnezdi.

Pri zdravljenju različnih ran se mora paziti, da se rana šele takrat zaceli, ko se je že odstranilo iz nje vse nezdrave dele. Kratko povedano, rana se mora obvarovati pred vsako nesnago in se mora uporabljati za obvarovanje pred vnetjem sredstvo, ki hladi in olajšuje bol. Staro dobro domače sredstvo, ki k temu dobro služi, je najbolj znano „praško domače mazilo“ iz lekarn B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. To sredstvo se dobiva tudi v tukajšnji lekarni gosp. Ign. Berkalka. — Glej inserat.

Loterijske številke.

Trst, dne 19. septembra: 57, 82, 56, 7, 90.
Gradec, dne 26. sept.: 41, 50, 66, 1, 25.

79

Učenec

z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejme pri V. Leposcha, trgovina s špecerijskim blagom v Ptuj. Prednost imajo taki, ki so veščji nemškega jezika. 1044

Dva kovaška učenca

se takoj sprejmeta v učenje pri Maksu L. Koschier, kovaški mojster v Laškem trgu (Tüffer). 1019

Pekovski učenec

se takoj sprejme v pekarijo Martina Jurko v Mislinji pri Slov. Gradcu. Pogodbe ustmeno ali pismeno. 1056

Dva kolarska učenca.

se takoj sprejmeta pri Francu Pergler, kolarski mojster v Slov. Bistrici. 1039

Posestvo

obstoječe iz dveh njiv in hrastovega gozda, se takoj proda za 1200 gld. Na posestvu je tudi mnogo sadnega drevja. Več pove posestnik Alojz Irgl, Juvance, pošta Sv. Urban pri Ptuj. 1062

Brenceljnovo olje,

katero brani konje in živino proti opikanju brenceljnov (obadov) in muh prodaja drogerija magistra farmacije J. Fiedler, Celje, Bahnhofgasse št. 7. 1002

Zahtevajte

brezplačen in frankovan moj cenik, kateri je jako bogato ilustriran (nad 600 slik). V ceniku so naznanjene cene mojih jako solidnih, izvrstnih in cenih ur, moje zlatnine in srebrnine in vse v godbeno (muzikalično) stroko spadajoče blago.

Prva fabrika
za ure

v Brūx-u

HANNS KONRAD

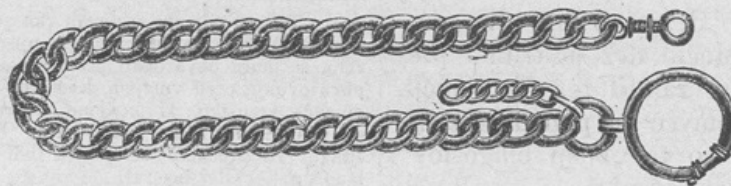
razpošiljatev ur, zlatnine in godbenega blaga
Brūx štev. 475
na Češkem

Budilnica z zvoncec
21 cm visoka, v krasno poliranem nikelnastim oboju, s prav glasnim dolgotrajajočim glasom in masivno jekleno pripravo za prestavljanje, gld. 2-85.
Najboljše kakovosti.

Prave srebrne verižice za ure, puncirane od c. kr. novčnega urada, 30 cm dolge, in sicer: 15 gramov težke gld. 1-20

20	"	"	"	1-50
30	"	"	"	2-20
40	"	"	"	2-60
50	"	"	"	3-25
60	"	"	"	3-80

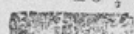

Prave srebrne verižice za ure, puncirane od c. kr. novčnega urada, 30 cm dolge, in sicer 70 gramov težke gld. 4-50

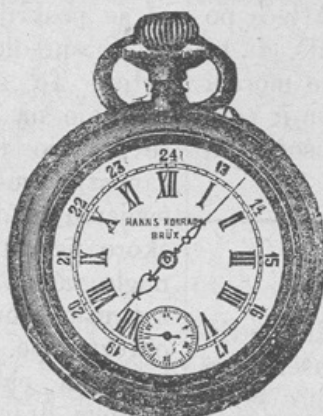
80	"	"	"	5-20
100	"	"	"	6-80
150	"	"	"	9-50
175	"	"	"	11-
200	"	"	"	12-80

879-A

— 10 —

Št. 3716. 14 kar. zlati prstan gld. 5-25, iz novega zlata 6 kar. gld. 2-80, iz double-zlata, punciran gld. 1-40.

Št. 3401. Nikelnasta remonter-ura, odprta gld. 2-50, 3-—, 3-50.
Št. 3404. Remonter-ura iz goldina z dvojnimi pokrovom gld. 5-75.
Št. 3405. Remonter-ura iz jekla, odprta gld. 5-—.
Št. 3407. Nikelnasta tula-remonter-ura z dvojnimi pokrovom gld. 6-50; št. 3413, srebrna remonter-ura, odprta gld. 4-80 in št. 3425, pristna srebrna remonter-ura s dvojnimi pokrovom, gld. 6-75.

Št. 3465.
Srebrna remonter-ura za dame z dvojnimi pokrovom, dobre vrste gld. 8-75, z zlatim obrobnikom gld. 9-50, najboljše vrste gld. 10-75.

Št. 3717. 14 kar. zlati prstan gld. 5-50, iz novega zlata 6 kar. gld. 2-50, iz double-zlata, punciran gld. 1-25.

Novost!

Budilnica z zrcalom, 30 cm visoka, z budilno pripravo gld. 3-20, kazalnikom, ki po noči svetlo gld. 3-50. Zvoni prav glasno, toraj ni mogoče, da koga v spanju ne zbudi.

Št. 3461. Pristna srebrna remonter-ura za dame gld. 6-75, ista z zlatim obrobnikom gld. 7-50, ista s dvojnimi pokrovom gold. 8-75.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta
Ptuj

Vstanovljena leta

1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni denarni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.

Občenje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

FRANZ KAISER

žganjarnica v Ptuj.

Priporočam mojo bogato zalogo vsakovrstnega žganja, kakor tropinovec, slivovko, droženko, brinjovec in vsakovrstno rosogljio.

Pri moji novi žganjarnici v hramu tik moje prodajalnice žganja lahko postavijo cenjeni odjemalci svoje voze. Ako se primeroma dovolj veliko kupi, sem pripravljen, povrniti tudi stroške mitnice (maute).

Kupite enkrat na poskus!

Pisma naročila se vestno in točno izvršujejo.

902

Vzorci (muštri) so vsak čas na razpolago.

 Kdor potrebuje vino, temu priporočam mojo bogato zalogo vsakovrstnih vin.

Ptujsko kopališče

Gorna dravska ulica v Ptuj. 559

Vsaki dan kopele v banjah, pršne in mrzle kopele.

Vsaki torek, četrtek in v soboto soparne kopele in sicer ob pol eni uri popoldan. — Soparne kopele imajo take vspehe kakor krapinske toplice. Daljša pojasnila daje gosp. Jos. Kasimir in v kopališču samem.

Dobra priložnost za kupovanje.

Prodajam po čudovito nizki ceni vsakovrstno sukno (štof), zajg za hlače, sukno za gospe, kakor tudi kotone. Pri meni se dobi tudi vsakovrstno platno za rjuhe itd., platno za srajce, vse drobno blago in vsakovrstne pletenine.

Moje špecerijsko blago in moje moke (mele) so najboljše. — Znižal sem cene, da dam stem cenjenemu občinstvu priložnost za prepričanje, da se lahko izvrstno in jako trpežno blago kupi po nizki ceni le pri

Štefanu Brodar v Ormožu.

Štefan Brodar v Ormožu.

1035

Ptujsko posojilno društvo (Vorschussverein)

registrovana zadruga z neomejeno zavezo obrestuje hranilne vloge po

4%

in daje svojim družbenikom mejnična posojila po

5 1/2%

na leto.

1036

Nobena sleparlja!

Redka priložnost!

1 par močnih čevljev

(štifletnov) za moške ali ženske, izvrstno blago, jako trpežnih, se dobi v vsaki velikosti za samo 3 gld. — Pri pismeni naročitvi je treba samo poslati dolgost v centimetrih, katera naj se zmeri po podplatih.

1033

Brata Slawitsch, trgovca v Ptuj.

Razglas.

Iz deželne sadjerejske šole v Gleisdorfu se bode v jeseni 1903, oziroma v spomladi 1904 spodaj navedeno jabolčno in hruškovo drevje prodajalo in sicer vsega skupaj 15.500 komadov. Drevje se bode oddalo samo kmetijskim posestnikom štajerske dežele in sicer po znižani ceni 1 komad za 70 vinarjev (brez zamotanja in pošiljatvenih stroškov).

Na Gornje Štajersko se bodejo oddajala jabolka spodaj navedenih vrst in sicer števil. 1, 2, 4, 11 in 12, od hrušek pa vrst 1, 2, 3 in 9.

Naročila morajo se poslati do konca decembra 1903. l. na štajerski deželni odbor. Vsako naročilo mora imeti pečat od občinskega predstojništva in predstojnikovo potrdilo, da je prosilec zares kmečki posestnik v dotični občini. Ako se drevje rabi za jesensko sadenje, se mora to v dotični prošnji izrečno omeniti in se mora naročilna prošnja vpslati do konca oktobra 1903. l.

Prošnjam se bode tako dolgo ustreglo, dokler bode drevje v zalogi in sicer z ozirom na čas, ko dospejo prošnje.

Več kakor 120 komadov se enemu posestniku ne bode oddalo. Vsak posestnik, kateri je sprejel to drevje, je obvezan, da je tudi posadi na lastnem svojem zemljišču.

Drevje se pošlje samo proti gotovemu plačilu.

Imenik

jabolčnega in hruškovega drevja, katero se bode za leta 1903 in 1904 oddalo iz deželne sadjerejske šole v Gleisdorfu.

	I. Jabolčne vrste:	visoko drevje	na pol visoko	pritično drevje
1	Kharlamovsky	182	176	60
2	Kardinal (ognjene barve)	130	216	—
3	Gravensteiner	275	226	87
4	Ribston Pepping	—	106	—
5	Žolti Belle Fleur	459	375	114
6	Kanada Reinette	1538	628	5
7	Baumann Reinette	68	—	—
8	Prestolonaslednika Rudolfa jabolka	744	665	25
9	London Pepping	230	310	68
10	Ananas Reinette	400	360	173
11	Renska velika Bohnska jabolka (Bohnappel, rheinisch größer)	1200	592	—
12	Mašancke, štajerske	900	1925	—
13	Huberjeva moštna jabolka	848	478	—
	II. Hruškove vrste.			
1	Izvrstne hruške Louise pl. Avranches	—	—	28
2	Liegeljeva hruška (Butterbirn)	7	52	44
3	Dielova hruška (Butterbirn)	16	42	90
4	Sterkmanova (Butterbirn)	6	55	25
5	Posrtna hruška (Forellenbirn)	36	50	30
6	Josefine pl. Mechelin	4	14	38
7	Hardenpontova zimska hruška (Butterbirne)	2	57	141
8	Dekanova zimska hruška (Dechantbirne)	12	28	56
9	Weilerjeva moštna hruška	363	600	—

Gradec dne 19. septembra 1903.

Štajerski deželni odbor.

Učenec

vešč nemškega in slovenskega jezika, se takoj sprejme v trgovini z mešanim blagom in farbami. Več pot.

F. Kerschischnig, Radgona.

Klosterneuburške tehtnice za mošt

(Klosterneuburger Mostwagen)

in sicer preskušene, od 60 kr. navzgor in cilindre za to tehtanje (vaganje) ima v zalogi

Jos. Gspaltl, urar, zlatar in optiker v Ptuj.

Pravo domače platno

za rjuhe in perilo priporočava po sledečih cenah:

Cela sešita rjuha (plahta) za posteljo 2 ali 2½ metra dolga, velja samo 1 gld., oziroma 1 gold, 20 kr. — Najfinejša sešita rjuha iz tenkega domačega platna 2 m dolga, velja samo 1 gld. 50 kr.

To domače platno se tudi prodaja na metre in sicer velja, čeprav je platno 160 cm. široko, meter samo 75 krajcarjev. — Domače platno za „širozoke“ velja meter 20 ali 25 kr, za obleko meter 28 ali 35 kr.

Brata Slawitsch

1068

trgovca v Ptuj, Florianski trg

Krompir za pokladanje, fižol, oves, slamo za steljo

kupuje

Franc Kaiser, Ptuj.

V Ameriko potujoči

blagovolijo naj se obrniti na

agenturo Zwilchenbart v Buchsu ali v Baslu (Švica.)

Generalno zastopništvo francoske prekmorske brzo-parobrodne družbe

Havre-New York.

Na vsako vprašanje da se poštne prosti in brezplačen odgovor in pojasnilo.

1069

Agenti

kateri so sposobni za prodajalce pri privatnih odjemalcih, se sprejmejo za Spodnje Štajersko proti stalni plači in proviziji. Nemško pisane ponudbe naj se pošljejo pod „Dauernde Stellung, hauptpostlagernd Marburg“.

1070

Prav lepo posestvo

Gornjem Štajerskem se takoj proda. Na posestvu stoji hiša s tremi sobami, veliko kuhinjo, čumrato, kletjo in shrambo za jedila. Gospodarsko poslopje ima štedenj, kolarnico, parno, shrambo za krmo, živali hlev, hlev za vole in 8 svinjskih hlevov. Vse je zidano, obokano in z opeko pokrito. Z posestvom vred se prodajo 3 glave goveda, 5 svinj in pridelek posestva, obstoječ iz rži, pšenice, ovsavah), potem krompirja, repe, sadja, veliko slame, sena i. t. d. Vse gospodarsko orodje je v najboljšem stanu. V kleti se nahaja tudi vinska klet. Posestvo obstoji iz 6½ oralov njiv, 5½ oralov travnikov in orlov lepega gozda. Na posestvu je veliko sadnega drevja. Posestvo pol ure od lepega trga oddaljeno, ob železnici in v prav lepem kraju. Cena je 5750 goldinarjev in ostane lahko 3000 goldinarjev vknjižba. Kdor hoče kupiti, naj hitro pošlje ponudbe k Francu Podlipnik, Tessen št. 42 pri Mariboru. 1074

Dobri vinski sodi

leži po 11—30 hehtolitrov, se po jako nizki ceni prodajo. 1075

Naslov: Anton Drobnitsch, Rogatec.

Lepo posestvo

leži vasi na Spodnjem Koroškem se da sedaj ali pa spom- v najem. Skozi vas je napeljana glavna ceste, lega po- ra je jako lepa v krasni dolini in v prijaznem kraju. K- stvu spada vse, kar kmet potrebuje. Na njem stoji zidana s štirimi sobami in prostrano kuhinjo. Hlevi, shrambe in lenj so v najboljšem stanu.

Ker imam v ravno isti vasi še eno posestvo, na kate- sam prebivam, bi dal to omenjeno posestvo rad v najem- ber proti jako nizkemu plačilu. K posestvu se da tudi v- em več njiv in travnikov. Več povem na pismena ali ust- va vprašanja. Moj naslov pove »Štajerc«. 1071

Josef Pirich mlajši

usnjar v Ptuj št. 2 pri Ptuj

manja, da kupuje goveje, svinjske, konjske in te- lečje kože po najvišjih cenah. lejuje vsakovrstne kože po najnovejši stroki in najceneje.

poroča svojo bogato zalogo domačega vsakovrst- a usnja in drugih potrebščin za čevljarje na drobno in debelo. Pismena naročila se izvršijo točno.

Kdor poskusi pri meni kupiti enkrat, kupil bode večkrat. 1072

Oblastveno

trjeni civilni zemljemerec

Karl Hantich

državno izprašani nadlogar v Mariboru se priporoča

mesljivo izvršitev vseh v geometrično stroko spa- kih del, kakor: razdelitve posestev, določila mej iveliranje. Izvršuje tudi vse v gozdarsko stroko lajoče uredbe, preračuni dohodke, opravlja revizije in to vse proti malemu plačilu. 977

Ženitna ponudba

Iščem neveste, ker bi se rad oženil na moje veliko posestvo, katero je vredno 9000 gold. Posestvo leži v lepem kraju na Koroškem. Ne- vesta naj bi imela starost med 25 do 40 let in kakih 4000 gold. premoženje. Pisma naj se poš- ljejo pod »T. K.« na upravnštvo »Štajerca«. 1060

Kava in čaj

iz prve roke, to je neposredno od sadilca kave in čaja, toraj s pol- nim jamstvom za pristno nepo- narejeno kavo in čaj.

Najnižje cene.

Najino dosti čez 100.000 ora- lov veliko posestvo se obdeluje najracionalnejše. Najine vrste kave in čaja so jako aromatične in zdalne.

Kava: Javaflor, najfinejša 4¼ kg gld. 6.65, fina 4¼ kg gld. 5.90. Javabrazil-me- šanica 4¼ kg gld. 5.40. Pošilja se carine prosto na vsako pošto proti povzetju. Cenik zastoj in poštne prosto.

TURK & drug

veleposestnika na Javi, prodajalca kave in čaja v lastni režiiji

v Trstu 926

via Rapicio šte. 7.

Veliko presenečenje.

Nikdar več v življenju se ne po- nudi taka priložnost.

500 kosov samo 1 gld. 80 kr.

Ena krasno pozlačena 36 ur te- koča precisaner ura s sekundnim kazalom, ki natančno kaže in za katero se jamči 3 leta, ena mo- derna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gospode z imitiranim žlahtnim kamenom, 1 nastavek za smodke z jantarjem (berensteinom), 1 eleg. broša za dame (novost), 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 usnat mošnjiček, 1 žepni nožič z pri- pravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajco, vse iz duple- zlata z patentiranim zaklepom, krasen album za slike v katerem je 36 najlepših podob sveta, 5 reči, katere povzročajo pri starih in mladih mnogo smeha, 1 jako ko- ristna knjiga, v kateri so zložena pisma, 20 reči za korespondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne, vse to se dobi z uro vred, katere je sama tega denarja vredna, za samo gld. 1.80. Razpošilja se proti povzetju ali če se denar pošlje naprej, skozi dunajsko razpošiljalnico Ch. Jung- wirth, Krakau A/4. 1038

NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Dva

pekovska učenca

iz boljše hiše, se takoj sprejmeta v učenje. Eden naj bi imel že nekaj pekovskega znanja. Več pove Karl Regula, pekovski moj- ster v Celju. 1029

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju ni več take priložnosti.

500 komadov za 1 gld. 95 kr.

Ena krasno pozlačena precisna ura, katere točno teče in za katero se 3 leta jamči z jako primerno verižico, ena moderna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gos- pode z imit. žlahtnim kamenom, 1 krasen mošnjiček, 1 jako fino žepno zrcalo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajco, (3¼ duble-zlat) z patentiranim zakle- pom, 1 jako fini tintnik iz nikelna, 1 fini album z 36 najlepšimi sli- kami, 1 eleg. broša za dame (novost), 1 par bouton s simili- brilantom, 5 različnih smešnih reči za stare in mlade, 20 različ- nih reči za korespondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsa- kogar potrebne. Vse to se pošlje z uro vred, katere je sama tega denarja vredna, za samo 1 gld. 95 kr. Razpošilja se proti pošt- nemu povzetju ali če se denar pošlje naprej.

Dunajska centralna razpošiljalnica P. Lust, Krakov (Krakau) št. 41. NB. Za neugajajoče se denar vrne.

la salama	kila gld.	1.50
veroneška salama	" "	1.60
krakovska salama	" "	1.20
klobase iz Braun- schweiga	" "	—70
prekajene klobase (okrogle)	komad "	—12
prekajen jezik surov kila	" "	1.80
prekajeno meso (surovo)	" "	—90
prekajena šunka	" "	1.20
(surova)	" "	—80
papriciran špeh	" "	—75
zasekan špeh	" "	—85
najfinejša prava svinjska maša	" "	—85
fini ½ ementalški sir	" "	—80

1076 priporočata

Brata Slawitsch

trgovca v Ptuj, Wagplatz 1.

Dobra krčma

z gospodarskim poslopjem in z malim posestvom ob okrajni cesti v večjem industrijskem kraju, v bližini večjih fabrik, samo 5 mi- nut od kolodvora oddaljena, se radi družinskih razmer takoj pro- da. Cena 9000 kron. Naslov pove »Štajerc«. 1077

Učenec

za mešano trgovino se takoj sprej- me pri C. P. Rayer, Arzlin, Vojnik (Hochenegg). 1045

Krojaški učenec

14 do 15 let star, iz poštene hiše in z dobrimi šolskimi spričevali se takoj sprejme. Ako se bode učil 3 teta, ga morajo stariši oskrbeti, če se pa bode učil štiri leta, ga oskrbim jaz popolnoma. Naslov (adres) Ivan Partlisch, kro- jaški mojster v Studencih št. 49 (Brunndorf) pri Mariboru. 1073

Paris 1900.
GRAND PRIX.

Originalni Singerjevi šivalni stroji

za rabo v obitelji (familiji) in za vsako stroko izdelovanja.

Kdor si naroči stroj, temu se brezplačno da poduk v vseh modernih in umetnih vezilih.

Elektromotori za vsakovrstne šivalne stroje so vedno v zalogi.

Singer in Co.

akcijsko društvo v Mariboru, Herrengasse 24.

Vinski sodi

kateri držijo 650 do 700 litrov, z železnimi obroči, se radi preselitve **prodajo**. Sodi so popolnoma čisti, ker se je iz njih stočilo šele pred kratkim vino.

Cena je za vsak sod 12 goldinarjev.

Razpošiljajo se na vsako železnično postajo.

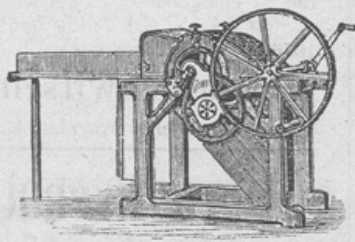
J. Kreinigg

998

trgovec v Žalcu (Sachsenfeld).

Tovarna za poljedelske stroje

C. Prosch-a v Celovcu

priporoča

izboljšane 949

vitále (Göpel) mlatilnice

z najnovjšimi podlagami (lagerji), lahko tekoče

Dalje **stroje za rezanico delati, trijerje in mline za šrot.**

Kupcu se postavi vsak stroj na njegovo železnično postajo voznine prosto. Prodaja se tudi na obroke. Ceniki se pošiljajo poštne prosto in zastonj.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj

zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

30

Vsakovrstne rane

se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago.

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Ze 40 let se je izkazalo mečijno vlačno mazilo, tako imenovano **praško domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To vzdržuje rane čiste, olv ruje tiste, olajšuje vnetje in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Protí predplačilu K 3 16 se pošljejo 4/1 pušice ali 3-36 6/2 pušice ali 4-60 6/1 ali 4-60 9/2 pušici poštne prosto na vsako postajo avstro-ogerske monarhije.

Vsi deli embalaže imajo zakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga **B. FRAGNER**, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“

Praga, Malá strana, ogel Nerudove ulice 203.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske.

V Ptuj v lekarni gosp. Ig. Berbalka.

Brata Slawitsch

v Ptuj

priporočata izvrstne šivalne stroje

(Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A . . . 70 K —

Singer Medium 90 „ —

Singer Titania 120 „ —

Ringschifchen . 140 „ —

Ringschifchen za

krojače . . 180 „ —

Minerva A 100 „ —

Minerva C za krojače in čevljarje . . . 160 „ —

Howe C za krojače in čevljarje . . . 90 „ —

Cylinder Elastik za čevljarje 180 „ —

Deli (Bestandtheile) za vsakovrstne stroje. Cene po pogodbi na obroke (rate). Cenik brezplačno.

Strune za gosle, citre, tamburice

in za vsakovrstne instrumente, in sicer najboljše in najfinejše blago po jako nizki ceni, priporočata

Brata Slawitsch, Ptuj, Florijanski trg.

Kdor naroči, naj izrazi natančno svoje želje, da se zabranijo pomote.

1021

z lep
jako
sicer
jeni z
gozda
drevje
prešo
Stude
skupin
sodi,

1026

brez p
na ka
se tak
posest
koj po
so zid
nica j
kov da
jersker
urad.

„ŠTAJERC“

„Štajerc“ je list, ki ima glavni moter, braniti spodnještaj. kmete pred iskoriščenjem od strani kmečkih sovražnikov.

„Štajerc“ hoče mir med sosečkima narodoma, katera sta primorana, skupaj živeti in katera sta odvisna en od drugega.

„Štajerc“ radovoljno odgovarja svojim naročnikom na vsako vprašanje bodisi v gospodarskih, v tožbenih, davčnih zadevah, sploh o vsaki stvari, katera je kmetu in trgovcu na deželi potrebna. Za pismo se mora priložiti znamka za 10 vinarjev.

„Štajerc“ sprejema radovoljno dopise od svojih naročnikov, želeč, s tem nerednosti, katere škodujejo kmetu, odstraniti.

„Štajerc“ prinaša vsakovrstne novice iz Spodnjega Štajerja, pa tudi iz drugih dežel.

„Štajerc“ izhaja na leto 26 krat in ne velja več kakor 2 kroni za celo leto in se lahko naroči vsaki dan.

„Štajerc“ priobči oznanila po jako nizki ceni. Oznanila sama pa priobčena v tem listu, imajo veliki uspeh. Na enkratno oznanilo je dobil pred kratkem neki gospodar 76 dopisov, tičečih se razglašene stvari. Število „Štajercevih“ naročnikov vedno raste. kmetje, obrtniki, delavci, trgovci, naročajte „Štajerca“, pošiljajte mu vaša oznanila. Sedaj se tiska že v 15 tisoč iztisih.

Naprednjaki, skrbite za razširjanje tega lista, tako, da bode kmalu postal tednik.

Upravništvo in uredništvo se bode od sihmal se bolj potrudilo, po svoji moči vsaki želji naročnikov ustreči, treba pa je, da se te želje pismeno ali ustmeno naznanijo.

Naprednjaki, zahtevajte v vsaki gostilni vaš list, zahtevajte „Štajerca“.

Veliki vinograd

im in velikim sadunosnikom, 1 uro hoda od Maribora, v lepi legi, se takoj proda. Celo posestvo meri 30 oralov in 14 oralov vinograda v najboljšem stanu (4 orali so nasajeni z jako dobrimi ameriškimi trtami) 2 orala njive, 1/2 orala travnika, drugo so travniki, nasajeni z lepim rodovitnim sadnim drevesjem. Na posestvu stoji gospodarska enonadstropna hiša z ločenim kletjo, potem druga hiša z prešo in 4 viničarske hiše. Vrt ima izvrstno vodo. Celo posestvo je zjedinjeno v eno celino in se proda z prešno upravo za grozdje in sadje, s kuhinjsko upravo in s celim letošnjim branjem vred, ker posestnik boleha, po jako nizki ceni. Več pove

Jakob Purgay v Leitersbergu pri Mariboru.

Lepo posestvo

premakljivega blaga (sodnijsko cenjeno na 25.600 kron), katerem je krčma, dve hiši za najemnike in lepi kozolec, ki radi starosti posestnika po jako nizki ceni proda. K posestvu spada 5 1/2 oralov lepega gozda, kateri se lahko takoj poseka in 5 1/2 oralov njiv in travnikov tik hiše. Poslopja so zidana in z opeko (ciglom) pokrita ter je vse velbano. Izvir je kakih 50 korakov od hiše oddaljen. Približno 300 korakov daleč proč teče potok. Posestvo leži v lepem spodnještajnem kraju, tik železnice. V kraju je okrajna sodnija in davčni urad. Več pove posestnik, kojega naslov (adres) se izve pri upravnistvu „Štajerca“.

1025

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji ali

Ant. Rebek, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 43. 537

1058

Majer

s šestimi do osmimi delavskimi močmi, se takoj sprejme pri Jožef-u Rossmann, Frauheim. Vprašati je ustmeno ali pismeno pri

Johann Hasel, Frauheim-Kranichsfeld.

Vozičke za otroke

v katerih lahko otrok sedi, pa tudi take za ležati, imata vedno v zalogi in priporočata

Brata Slawitsch

770

v Ptuj.

Cena: 12, 16, 20, 30, 36 do 40 kron.

G. kr. priv.

tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljajoči dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitějšíh tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5.

744

FRANZ SODIA

844

tvornica pušk (Gewehrfabrik in Ferlach Kärnten)

priporoča izvrstne puške, kakor puške za šrot in kroglice, najizbornejša dovršitev za streljanje; ročno delo z jamstvom. — Velike ilustrovane cene s podobami pošiljam vsakomur, kdor mi pošlje 15 kr. v markah poštne prosto. — Moja tovarna prejela je že silno veliko pohval. Kdor bi mojim ne bil zadovoljen, tistemu ga zamenjam ali pa vrnem denar. Moja zaloga je jako velika.

Vencel Schramm

Celje, Glavni trg

izdeluje najcenejše godbene inštrumente in prodaja strune.

Gosle se dobe za 5, 8, 10, 12, 15, 20, 30, 50 in 100 kron. Citre za 12 kron in višje. Harmonike za 7, 9, 12, 15, 20 kron i. t. d. Za vse inštrumente se jamči.

Tudi vsakovrstna popravila se sprejemajo in hitro ter po najnižjih cenah izvršijo.

984

Hranilnica (šparkasa)

mestne občine Celje

Stanje vlog interesentov dne 31. dec. 1901 K 9,316.935

Vloge od 1. januarja 1902 do 31. decembra

1902 z obrestmi vred K 3,169.459

Od tega je odračunati: K 12,486.394

Svote, katere so se od 1. januarja do 31. decembra 1902 vzdignile K 2,677.843

Stanje vlog interesentov dne 31. dec. 1902 9,808.551

Hipotekarna posojila K 6,085.868-31

Mejnično stanje 78.029-14

Posojila na vrednostne efekte 20.601-83

Efektini zaklad 2,919.611—

Posestva 184.000—

Imetek, katerega ima hranilnica za dotacijo pri kreditni zadrugi 300.000—

Vloge pri kreditnih podjetjih 107.201-99

Stanje blagajne (kase) 40.823-46

Glavni rezervni zaklad 553.574-22

Posebni rezervni zaklad za kurzne difference 298.150-69

Zaklad za penzije 31.227-62

Visokost za obresti: Pri vlogah 4% in se pla

rentni davek od hranilnice (šparkase) same.

Shranjevalne vloge se sprejmejo.

Ivan Schindler, Dunaj,

III/1, Erdbergstrasse 12

pošilja že veliko let dobre znane stroje vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe:

mline za sadje, mline za grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, skropilnice, poljska orodja, mlalnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za kornuzo, slamorezalne stroje za rezanje repe, stiskalnice za seno, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake, sesalke za gnojnice, železne cevi, vodovode i. t. d.

od sedaj vsakomur po zopetni datno znižanih cenah!

Ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijeve ploče, konopljene in gumijeve cevi, priprave za točenje pivomare za led, stroje za sladež, priprave za izdelovanje sodarove in penečih se vin, mline za kavo, šavo i. t. d., stroje za delanje klobas, namizne tehtnice, steberske tehtnice, tehtnice na drog, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje, sestavov, stroje in orodje za ključničarje, kovače, kleparje, sedlarje in pleskarje i. t. d.

vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih tudi na obroke.

Ceniki z več kakor 400 slikami brezplačno in franco.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku. Prekupcem in agentom posebne pozornosti!

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler

Dunaj III/1, Erdbergstrasse 12.